

НУ „Христо Ботев“ – гр. Първомай

4270 гр. Първомай; ул. „Христо Ботев“ №5; тел.0336/6 21 57;e-mail: ny_hristo_botev@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:.....

/Невяна Йоловска/

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ ОТ УЧЕНИЦИТЕ В НУ“ХРИСТО БОТЕВ“ ГРАД ПЪРВОМАЙ

Приета на ПС с протокол №1 от 11.09.2020 г., съгласувана от Обществения съвет с протокол № 5/03.09.2020 г.

И утвърдена със заповед на директора №РД-10-343/14.09.2020 г.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Сериозен проблем за образователната ни система са броят на отсъствията на учениците, некоректното им отразяване в училищната документация и бавният темп на намаляване на преждевременно напусналите училище ученици от задължителната училищна възраст.

Създаването на условия за редовното присъствие в училище и активната работа по време на учебния час са важни за бъдещето на всеки ученик. Те са гаранция за неговия успех, залог за по-добра квалификация и по-големи възможности за реализация, условие за повишаване качеството на образованието. Важна роля в това отношение има училището, което трябва да подхожда комплексно и същевременно индивидуално за всеки конкретен случай на ученик, застрашен от отпадане или вече напуснал училище.

Предприемането на адекватни и ефективни мерки от педагогическите екипи за намаляване броя на отсъствията и броя на преждевременно напусналите училище ученици следва да се основават на задълбочен анализ на причините, пораждащи тези явления, на оценка на ефикасността на съществуващите мерки и училищната политика.

Програмата е приета на заседание на педагогическия съвет с Протокол № 1 от 11.09.2020 г. и е утвърдена от директора на училището със заповед № РД-10-343/14.09.2020 г.

Предлаганата програма е основана на разбирането, че главна ценност в образователната система е детето (ученикът).

На основата на идентифицираните проблеми в програмата са представени конкретни мерки за реализиране на определените дейности.

Задачите на програмата са:

1. Да очертае дейности по формулираните мерки.
2. Да представи план за действие.

I. Мерки

1. Мерки за недопускане на фиктивно записване на ученици от всички форми на обучение;

Отговорници: директор, кл. ръководители

2. Проучване и анализиране на основните причини за отсъствията на учениците и риска от преждевременно напускане на училище;

Отговорници: кл. ръководители,

3. Механизъм за идентификация на учениците в риск от отпадане;

Отговорници: кл. ръководители; учители ЦДО

4. Разработване и прилагане на мерки за намаляване на отсъствията на учениците;

Отговорници: кл. ръководители, учители ЦДО

5. Мерки за подкрепа на учениците в риск с участието на родителските общности;

Отговорници: кл.ръководители и родители

6. Разработване на механизъм за контрол на редовното и точното отразяване/нанасяне на отсъствията на учениците в училищната документация;

Отговорници: директор, кл. ръководители, учители ЦДО

7. Механизъм за реинтеграция на отпадналите от училището ученици.

Отговорници: кл.ръководители, учители ЦДО

Дейности:

Дейност 1. Мерки за недопускане на фиктивно записване на ученици от всички форми на обучение:

- Своевременно информиране за статута на ученици чрез поддържане на връзка с обществени институции;
- Осъществяване на постоянна връзка с кмета на общината;
- При необходимост осъществяване на посещения от страна на педагогическия персонал по домовете на деца в риск;
- Своевременно попълване на регистъра в информационната система „Админ-RS“;
- отразяване процесите на записване, преместване, преминаване в друга форма на обучение и напускане на образователната система;
- Актуализиране на базата данни за броя на учениците.

Дейност 2. Проучване и анализиране на основните причини за отсъствията на учениците и риска от преждевременно напускане на училище.

- ☐ Идентифициране на деца в риск от отпадане (класен ръководител, учители ЦДО);
- ☐ Ролята на класния ръководител (индивидуална работа с децата в риск);
- ☐ Осигуряване на възможности за индивидуална изява на децата;
- ☐ Интеркултурно обучение (родители + учители);

Дейност 3. Механизъм за идентификация на учениците в риск от отпадане

- ☐ Класните ръководители в началото на учебната година, след проучване, изготвят *индивидуална оценка* за всеки ученик в риск. Резултатите от оценката на ситуацията на учениците под формата на доклад се предават на директора;

Срок: (30 октомври)

Отговорници: кл. ръководител

- ☐ *Създаване на регистър* за децата в риск в училището (информацията в този регистър може да се получи от друго училище, когато детето се премества, по служебен път);

Срок: постоянен

Отговорници: кл. ръководител

- ☐ *Формиране на екипи* според идентифицираните потребности на децата в риск да отпаднат от училище;
 - за деца в риск да отпаднат от училище поради *трудности в ученето*

Отговорници: кл. ръководители, учители ЦДО, родители

- за деца в риск да отпаднат от училище поради *поведенчески проблеми*

Отговорници: кл. ръководители

- за деца в риск да отпаднат от училище поради *социално-икономически проблеми*.

Отговорници: кл. ръководители, родители, директор

- ☐ Идентифициране на причините/фактори, които оказват силно влияние върху отпадането от училище.

Социално-икономически причини

- ☐ *Лошото качество на живота* на определени социални слоеве поставя сериозни препятствия пред образованието на децата и младежите от тези групи;
- ☐ *Ниските доходи* не позволяват на много семейства да покрият разходите на своите деца за образование (за учебници, тетрадки, дрехи, храна) и се посочват от родителите като главна причина за отпадане;
- ☐ Бедността на семейството е съществена причина за отпадането от училище;
- ☐ От друга страна, *детето*, което не посещава училище, е ценно и *като трудов ресурс* и често подпомага формирането на семейния бюджет или участва в домакинската работа. Основната им заетост е свързана със:
 - събирането на вторични суровини или работа в строителството
 - деца, които помагат на своето семейство чрез грижа за някои от своите братя, сестри, по-възрастен човек или в домашното стопанство.

Образователните причини за отпадане от училище

- ☐ затрудненията при усвояване на учебния материал;
- ☐ слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище;
- ☐ наличие на конфликтни отношения със съученици.

Етнокултурната среда на детето оказва съществено влияние

- ранното встъпване в брак на родителите им;
- лош жизнен стандарт и битови условия, безработица и др.;
- влиянието на семейството (отглеждане на деца в непълни семейства
ниско образователно равнище на родителите, безотговорно родителство и др.).

Познаването на тези специфични гледни точки, които често извеждат проблема отвъд собствената отговорност за неговото причиняване и съществуване, е важна предпоставка за ефективната превенция и ограничаване на отпадането от училище.

Родителите акцентират върху трудната икономическа ситуация на семейството, бедността и невъзможността да се посрещнат разходите, свързани с образованието на детето.

Дейност 4. Разработване и прилагане на мерки за намаляване на отсъствията на учениците.

4.1. Преосмисляне и планиране на работата с родителите

- Алтернативи на традиционната родителска среща;
- Умението да кажем, че имаме нужда от тяхната помощ;
- Родителите – партньори;
- Разпределението на отговорности и ангажименти.

4.2. Превръщането на училището в място, в което всяко дете има място за изява

- Включване на учениците във факултативни часове/занимания по интереси (според желанията на децата), реализирани съвместно от учители и родители на доброволен принцип;
- Организиране на различни конкурси и училищни инициативи;
- Участие в общински и областни състезания и олимпиади;
- Провеждане на консултации;
- Гарантирането на личната свобода и достойнството на децата;
- Възможност за чести срещи с представители на различни институции, външни на училището.

4.3. Превенция на отсъствията от училище и ранното напускане на системата

- Индивидуална работа от страна на учители, класни ръководители, психолог със застрашените от отпадане ученици;

- Засилване обучението по гражданско и здравно образование чрез беседи, срещи и интерактивни дейности;
- Активизиране на ученическото самоуправление чрез включване на повече ученици в проекти на училището;
- Осигуряване на ресурсно подпомагане на учениците със СОП;
- Стриктно отбелязване на отсъстващите ученици и системни текущи проверки от страна на ръководството на училището;
- Своевременно информиране на родителите за отсъствията и успеха на учениците;
- Съвместни дейности с училищното настоятелство за преодоляване на проблема с отпадане на ученици от училище;
- Съвместна работа с отдел „Закрила на детето“ и РУ- Първомай;
- Популяризиране на добрите постижения на учениците на училищни празници и извънкласни мероприятия;
- Организиране на извънучилищни дейности и извънкласни клубове по интереси.

Дейност 5. Мерки за подкрепа на учениците в риск с участието на родителските общности.

- Работа с деца/ученици и семействата им преди възникване на проблеми и рискове;
- Индивидуална работа с всяко дете в риск да отпадне от училище;
- Запознаване на родителите с правилника на училището и възможностите, които то дава за обучение и възпитание на децата;
- Съдействие за предоставяне на услуги на детето и/или родителите от отдел „Закрила на детето“ и РУ- Първомай;
- Материално подпомагане на нуждаещи се семейства: безплатно осигуряване на дрехи и учебници и/или учебни помагала и пособия;
- Осигуряване на индивидуални часове за консултация за подпомагане на изоставащите деца;
- Санкциониращи мерки – спиране на социалните помощи, ако детето не посещава редовно училище;
- Използване на целодневна форма на обучение;
- Осигуряване на средства за приобщаване на изоставащите и застрашени от отпадане към извънкласните форми на училищен живот;

- Развитие на разбирането на детето за постигане на по-голяма отговорност за собственото му поведение;
- Подкрепа на децата/учениците да направят информиран избор за своите постъпки и отношение към света;
- Развитие на умения за взаимопомощ и приемане на различията.

Дейност 6. Мерки за подкрепа на учениците в риск от страна на представители на местната власт, гражданския сектор и работодателските организации.

- На ниво училище се извършва индивидуална работа както с детето в риск, така и с другите членове на семейството;
- Ако, независимо от предприетите от училището мерки, детето продължава да бъде в риск от отпадане, се изготвя *писмен доклад/уведомително писмо* до отдел „Закрила на детето“- Първомай за извършената работа с детето и неговото семейство;
- „Закрила на детето“- община Първомай изготвя план за предоставяне на услуги на детето и/или родителите
- Санкциониране на родителите по ЗПУО.

Дейност 7. Механизъм за контрол на редовното и точното отразяване/нанасяне на отсъствията на учениците в училищната документация.

Цел: Настоящият механизъм е разработен с цел превенция на отсъствията на учениците.

Задача: Осъществяване на контрол за редовното и точното нанасяне/отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация.

Отговорници: класен ръководител, учител ЦДО, директор.

Дейности, разпределени, както следва:

1. Класен ръководител

- Нанася стриктно броя извинени и неизвинени отсъствия на учениците в дневника на класа и в ученическата книжка;
- При установяване на голям брой неизвинени отсъствия своевременно информира родителите за отсъствията и успеха на учениците;
- Ежемесечно отразява общия брой извинени и неизвинени отсъствия на учениците в книга за контрол;
- Ежемесечно писмено подава справка за ученици, допуснали над 5 неизвинени отсъствия до директора;
- Изготвя докладна записка до директора на училището относно ученици, предложени за налагане на наказание съгласно ЗПУО.

2. Учител ЦДО

- В началото на учебния час отразява в дневника на класа номерата на закъснелите и

отсъстващите ученици;

- Ефективно провеждане на консултации по учебни предмети и допълнителни занимания с деца и ученици;

- Своевременно информира класните ръководители за наличие на ученици с допуснати голям брой извинени и неизвинени отсъствия по съответния учебен предмет.

3. Директор.

- Разглежда подадените докладни записки относно ученици, предложени за наказание, и ги резолира за изпълнение;

- Извършва системни проверки на дневници и следи за редовното нанасяне на отсъствията на учениците в дневника на класа;

- Извършва периодични проверки по време на учебен час относно съответствие между броя на отсъстващите ученици и броя на нанесените отсъствия в дневника на класа;

- Въз основа на подадените справки от класните ръководители за ученици, допуснали над 5 неизвинени отсъствия за текущия месец, уведомява съответната институция;

- Извършва контрол върху изпълнението на задълженията на педагогическите екипи за непрекъснат контакт и информиране на родителите за развитието на детето/ученика и отсъствията му.

Дейност 8. Механизъм за реинтеграция на отпадналите от училището ученици

- Идентифициране на отпаднали ученици;

- Мотивиране на отпадналите за продължаване на образованието чрез информационни кампании;

- Работа с отпадналите и техните семейства;

- Преодоляване на социалните пречки пред реинтеграцията на отпадналите ученици: закупуване на учебни пособия, материали и др.;

- Дейности за наваксване на пропуснатия учебен материал, вкл. допълнителни занимания, допълнителни часове и др.;

- Допълнителни занимания с децата и учениците, за които българският език не е майчин език;

- Допълнително обучение на учители и директори за работа с отпаднали ученици;

- Въвеждане/реализиране на дейности за интеркултурно образование;

- Реинтеграция на отпаднали ученици в училище и прилагане на механизми за превенция на повторно отпадане, вкл. чрез привличане на помощници на учителя;

- Организиране на кампании за повишаване на осведомеността на родители относно ползите от това детето да посещава училище;

- Организиране на срещи с родители и деца с цел разясняване необходимостта от завършена степен на образование;

- Идентифициране на деца с изяви дарби, които да бъдат мотивирани да развият своята дарба чрез допълнителни занимания;

- Стимулиране чрез материална подкрепа на талантливите деца, чрез предоставяне на материали и пособия, необходими за развитие на дарбата на деца от социално слаби семейства.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

№ ПО РЕД	ДЕЙНОСТИ	ОТГОВОРНИК	СРОК
1.	Разработване и прилагане на мерки за намаляване на отсъствията на учениците	кл. ръководители, Учители ЦДО , родители	Постоянен
2.	Идентифициране на деца в риск от отпадане	класен ръководител	Постоянен
3.	Индивидуална работа от страна на класни ръководители и учители ЦДО със застрашени от отпадане ученици (в часовете за консултации)	класни ръководители, учители ЦДО	Постоянен
4.	Екипна работа на учители по класове	учители	Постоянен
5.	Осигуряване на ресурсно подпомагане на учениците със СОП	ресурсен учител, кл. р-л, директор	Постоянен
6.	Стриктно отбелязване на отсъстващите ученици и системни текущи проверки от страна на ръководството на училището	учители, директор	Постоянен (ежемесечно)
7.	Осигуряване на учебници и учебни помагала и допълнителни учебни пособия	директор	Постоянен
8.	Срещи и празници на ученици. Организиране участието на учениците	учители	Постоянен

9.	Своевременно информиране на родителите за отсъствията и успеха на учениците чрез функционирането на електронен дневник	класни ръководители	Постоянен
10.	Засилване обучението по гражданско и здравно образование чрез беседи, срещи и интерактивни дейности	класни ръководители	Ежемесечно
11.	Своевременно уведомяване, отдел „Закрилана детето“ ученици, допуснали повече от 5 неизвинени отсъствия	класни ръководители, директор	Ежемесечно
12.	Регулярно провеждане на родителски срещи	директор, класни ръководители	По график
13.	Популяризиране на добрите постижения на учениците на училищни празници и извънкласни мероприятия	учители и директор	постоянен
14.	Активна работа с проблемните деца с цел приобщаване към училищния живот съвместно с отдела „Закрила на детето“	класни ръководители, директор	Постоянен